

ROZLOUČENÍ S LOMEM

Místo realizace: TŘÍDA, LOM

Termín realizace: ČERVEN

Cílová skupina: 4.třída

Cíle:

- ⊙ Žák si uvědomuje, co všechno v lomu zažil a objevil.
- ⊙ Žák se zamyslí nad tím, zda se chce stát malým strážcem Pelechovského lomu.

Anotace: Žáci se ve třídě ohlížejí za tím, co během školního roku v lomu společně zažili. Poté se naposledy vydávají do lomu na svá magická místa. Nacházejí zde dopis od Čedi a na základě zprávy od ducha lomu, se zamýšlejí nad tím, jestli by se chtěli stát malými strážci Pelechovského lomu.

Délka výukového programu: 180 min.

Harmonogram:

(40 min.) aktivita Ohlédnutí za tím, co jsme zažili	09:00 – 09:40
(40 min.) přestávka + přesun do lomu	09:40 – 10:20
(35 min.) aktivita Magická místa	10:20 – 10:55
(10 min.) přestávka	10:55 – 11:05
(30 min.) aktivita Malý strážce lomu	10:35 – 11:05
(30 min.) aktivita Poděkování lomu formou landartu	10:05 – 11:35

Příprava:

→ Příprava materiálů na tvorbu amuletů.

Aktivita 1: Ohlédnutí za tím, co jsme zažili

časová dotace: 40 min.

místo: třída

cíle:

- ⊙ Žák si uvědomuje, co všechno v lomu během společných setkání zažil a objevil.

pomůcky:

- symbolické předměty pro jednotlivé výukové dny

postup:

- **cestování zpátky v čase:** Žáci sedí v kruhu na koberci se zavřenýma očima. ***Představte si, že je začátek podzimu – říjen, poprvé společně přicházíme do lomu a trávíme zde dopoledne, co se vám vybaví...Co jste zažili?***

Žáci mají chvíli času na to se ve vzpomínkách vrátit do prvního výukového dne. Poté otevřou oči a společně sdílíme, co si kdo pamatuje. Co jsme zažili, co jsme objevili. Takto projdeme postupně všech 6 výukových dnů. Lektor může doprostřed kruhu během sdílení, položit předměty/ pomůcky, které nám navodí atmosféru daného výukového dne.

- **subjektivní vyhodnocení:** ***Kdo si myslí, že dnes zná lom o více než na začátku školního roku, ať si stoupne. O kolik více – ukažte míru vzdáleností dlaně od země.***
- **Závěr:** ***Víte toho o lomu pravděpodobně mnohem více než leckterý dospělák. Ten, kdo něco dobře zná může být svému okolí užitečný. Půjdeme tento rok do lomu společně naposled a něco si o tom povíme.***

- ! Aktivitu lze také doplnit poděkováním za to, co jsme všechno zažili samotnému lomu. Žáci v lomu vytvoří landart (obrázky či objekty z přírodnin) jako formu poděkování Pelechovskému lomu.
- ! Aktivita lépe funguje, pokud žáci mohou tvořit ve skupinkách, které si sami vyberou, případně i sami.

Ilustrativní foto – landartové poděkování žáků 4. třídy Hruboskalskému skalnímu městu

Aktivita 2: Magická místa

Viz předchozí metodiky.

Aktivita 3: Malý strážce lomu

místo: zadní část lomu

časová dotace: 30 min.

cíl:

- ⊙ Žák se zamyslí nad tím, zda se chce stát malým strážcem Pelechovského lomu.

pomůcky:

- dopis od Ducha
- pomůcky na výrobu amuletů

postup:

- **nalezení dopisu:** Žáci o přestávce nacházejí na stromě zavěšený dopis od Čédi
- **malý strážce:** Sedneme si do kroužku a v souvislosti s textem dopisu se žáků zeptáme, jestli se považují také za kamaráda lomu a jestli by mu chtěli pomáhat, stát se malými strážci (opatrovníky). Diskutujeme, co konkrétně pro lom můžou oni sami dělat:
  - ♣ neničit přírodu v lomu
  - ♣ nechávat jen nezbytně nutné pobytové stopy – odpadky
  - ♣ nerušit zvířata a neničit jejich domovy (ohněm, křikem,...)
  - ♣ mít místo rádi a vracet se za ním
  - ♣ děkovat mu
  - ♣ mluvit o problémech, které zde vidí s ostatními (správa CHKO, dospělí)
  - ♣ sdílet poznání o skalním městě s ostatními
  - ♣ třídní projekt pro další rok – vzít do lomu mladší spolužáky, udělat ve škole výstavu na téma lom / uklidit lom / další? (Pozor unikátní je přírodní divokost místa, proto nejsou žádoucí výsadby nebo „úklid“, úprava zeleně).
  - ♣ pozorovat divoká zvířata v lomu a informace sdílet na přírodovědných aplikacích
- **amulet:** Jako podporu strážcovství si žáci tvoří vlastní amulet malého strážce. Lektor promluví na téma, že někdy je těžké chovat se citlivě, správně. Je to doživotní práce sama se sebou, ale prima je, že změna a posun je možný!
Bude to třeba těžké, budete dělat chyby, ale důležité je to nevzdat a snažit se dál – každý kousek se počítá - **i oceán je složen „jen“ z malých kapek, to dobré se nabaluje.**
rituál: Žáci si schovají amulet do dlaní, zavřeme oči a vložíme do něj všechno hezké, co jsme zažili.

Důležité je si připomenout, že lom je živoucí, že ho máte rádi a že mu nechcete ubližovat a k tomu vám ochranný amulet může pomoci.

Moto: ***Kdybyste věděli, že cítí, přestali byste!*** (vzkaz jihoamerických indiánů jejich „mladším“ bratrům k tomu, jak necitlivě zacházejí s přírodou)

- ! Při pilotních realizacích si žáci vybarvovali vlastní obrázek (šablona s nápisem „Malý strážce lomu“), který jsme následně zatavili do podoby připínací placky.

Pokud škola nemá k dispozici stroj na výrobu placek, tak může vybarvená kolečka např. jen zalaminovat.

Žáci v lomu vybarvují své amulety „Malého strážce“.

Vytvořilo: Středisko ekologické výchovy Český ráj

Autoři: Lenka Javůrková, Vít Preisler

V roce: 2025

Tento materiál vznikl za finanční podpory Libereckého kraje.